

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Tárgy: Számítógépi programalkotás szerzői jogi megítélése

Ügyszám: SZJSZT-11/22.

A Megkereső által feltett kérdések:

1. Állapítsa meg a szakértő, hogy a felek között 2018. áprilisiában megkötött alapszerződés alperesi teljesítése megfelelő volt-e. Amennyiben nem, a felperes által megjelölt hibák akadályozták-e a szoftver felhasználását, zavarmentes működését.
2. Nyilatkozzon a szakértő, hogy a 2020. januárjában megkötött „eseti fejlesztés”-re vonatkozó megállapodás szerzői jogi szempontból az alapszerződéstől jól elkülöníthető, új avagy annak szerves részét képező, annak jogi sorsát osztó megállapodásnak tekinthető-e, figyelemmel arra a felperesi álláspontra, hogy kizárólag egy szoftver fejlesztési és felhasználási szerződés jött létre a felek között.
3. Megállapítható-e, hogy a felperes szerződéses igényei a szoftverfejlesztési szerződés aláírásakor rögzített funkciókhoz képest változtak-e, amennyiben igen, ezeket jelölje meg. Nyilatkozzon, megfelelő részletességű volt-e a követelmény specifikáció.
4. Amennyiben két önálló megállapodásról van szó, a felperes által jelzett hibák melyik megállapodáshoz köthetők.
5. Az elvárt követelményeknek és kikötött teljesítési határidőknek megfelelt-e az I-VI. etap átadása, alperesi belső tesztek megtörténtek-e, az ennek során felmerülő hibák, hiányosságok korrigálása határidőben megtörtént-e, késedelem megállapítható-e alperesi részről, illetve felperesi oldalon a tesztelés megfelelő módon és időben megtörtént-e arra figyelemmel, hogy jogosult késedelme a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja.
6. Alperesi szoftverfejlesztő rendszer VI. fázisának átadás – átvétele megkezdődött-e 2018. október 25. napján, amennyiben nem, úgy mikorra tehető annak időpontja. Amennyiben késedelem állapítható meg, az kinek a magatartására vezethető vissza.
7. Nyilatkozzon arra, hogy alperes tájékoztatása időben történt-e, és indokolt volt-e abban a körben, hogy a mennyiségi egységek közötti átváltás megadása szükséges a szoftver rendeltetésszerű működéséhez. A készletkezelés nem megfelelő működése a szoftver rendeltetésszerű használatát akadályozza-e.
8. Egyértelmű volt-e felperes hibajelzése 2020. április 7-én, e hibák az alapfejlesztéshez kapcsolódtak-e, amennyiben igen, a javításra biztosított 8 napos határidő elégségesnek mondható-e. Tekinthető-e ez a nyilatkozat a fejlesztés el nem fogadásának, illetve annak kinyilvánításának, hogy az addig történt hibajavítást felperes nem fogadja el. (Szjt. 49.§, 60.§ (4) bekezdés.)
9. Amennyiben a szolgáltatás hibájáról beszélhetünk, a felperes által jelzett kifogások hogyan viszonyulnak egy hasonló bonyolultságú egyedi szoftver használatához, a hibák jellege, a javítások időtartama szokásosnak mondható-e.

10. Amennyiben a felhasználás nem volt zavarmentes, milyen mértékű (százalékos arányú) vállalkozói díjra – ezen felül milyen mértékű felhasználási díjra tarthat igényt alperes, figyelemmel arra is, hogy a Ptk.-nak a vállalkozási szerződésekre vonatkozó rendelkezéseitől eltérően a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: „Szjt.”) rendelkezései szerint díjazás akkor is megilleti a vállalkozót, ha a szoftver a hibák miatt nem volt működőképes. Olyan hibában szenved-e alperesi szolgáltatás, amely alapján még mérsékelt összegű vállalkozói/ felhasználási díjra sem tarthat igényt alperes?

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

1. Tekintettel arra, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: „Rendelet”) 8. § (1) bekezdése szerint „*a Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást, nem tart helyszíni szemlét (...)*”, az eljáró tanács a megkereséshez csatolt iratok és szoftver alapján alakította ki szakvéleményét.

2. Az eljáró tanács az alábbiak szerint összegzi a Megkereső által átadott tényállás szerzői jogilag releváns elemeit:

2.1. Felperes, mint megrendelő és alperes, mint vállalkozó között 2018. április 10-én egy szoftverfejlesztési szerződés jött létre (a továbbiakban: „Alapszerződés”), melynek keretében a felperes megbízta az alperest a „szerződés I. számú mellékletét képező Specifikációban rögzített igényeinek megfelelő vállalatirányítási szoftver bevezetésével” (a továbbiakban: „Szoftver”).

2.2. Az eljáró tanács számára átadott iratok és nyilatkozatok arra vonatkozó adatot nem tartalmaztak, hogy a Szoftver megalkotásában szerzőként kik vettek részt, de erre vonatkozó kérdést az eljáró tanácsnak nem kellett megválaszolnia.

2.3. Az Alapszerződés 6.1. pontja akként rendelkezik, hogy a „Szoftver a szerzői jog, valamint egyéb szellemi tulajdonra vonatkozó törvények védelme alatt áll, azok jogosultja a Vállalkozó”, vagyis alperes. Az iratok és nyilatkozatok arra vonatkozó adatot nem tartalmaztak, hogy az alperes milyen módon szerezte meg a vagyoni jogokat, de a peres felek között e jogszerzés nem volt vitatott. Ezért az eljáró tanács is abból feltevésből indult ki, hogy a Szoftverrel kapcsolatos vagyoni jogok jogosultja kizárólag alperes.

2.4. Peres felek között nem volt vitatott, hogy az Alapszerződés egy, a felperes, mint megrendelő igényeinek megfelelő számítógépi programalkotás elkészítésére vonatkozott, amely ebből következően az Szjt. 49. §-a szerinti, jövőben elkészülő műre vonatkozó megrendelésének minősül.

2.5. Peres felek a fejlesztés során a szoftverfejlesztés ún. agilis módszertanát akként alkalmazták, hogy a szerződés I. számú mellékletében csak egy nagyon rövid igényspecifikációt rögzítettek, a funkcionalitásbeli és fejlesztési részletek kidolgozását pedig a fejlesztést megelőző időszakra hagyták. Az agilis szoftverfejlesztési módszertan régóta alkalmazott, lényege, hogy a fejlesztést kisebb egységekre bontják, a konkrét feladatokat és fejlesztési megoldásokat e kisebb egységekben fejtik ki és határozzák meg a felek, elsősorban annak érdekében, hogy a szoftverfejlesztés elhúzódó folyamata a felek részére átláthatóbb legyen, és a változó igényekhez a fejlesztés folyamatosan igazodni tudjon. A módszertan egyik ismert kockázata, hogy a szerződéskötés pillanatában nem áll rendelkezésre olyan specifikáció, amely alapján a feladatok pontos erőforrásigénye felmérhető lenne. E sajátosságnak köszönhető, hogy rutinszerűen vita alakul ki a felek között abban a kérdésben, hogy egyes részfeladatok az eredeti megrendelés részét képezték-e, vagy olyan új igénynek minősülnek, amely után a szoftverfejlesztőt további díjazás illeti meg. A vállalkezési szerződések terminológiájában ezek a viták az eredeti szerződéses feladat, többletmunka, pótmunka, vagy a pótmunka körébe sem tartozó feladatok elhatárolását jelentik.

2.6. Az Alapszerződés 6.3. pontja szerint „Vállalkozó [alperes – az eljáró tanács megjegyzése] a Megrendelő [felperes – az eljáró tanács megjegyzése] részére területi és időbeli korlátozás nélküli, másra át nem ruházható kizárólagos és időben korlátlan felhasználási engedélyt ad a jelen szerződésben rögzített feltételek szerint, aki ezzel a Szoftveren

- területi korlátozás nélküli,
- határozatlan időtartamra szóló,
- kizárólagos,
- harmadik személynek át nem engedhető felhasználási jogot szerez”. Az idézett részből látható, hogy felek az Alapszerződésben a felhasználási jog tartamát, vagyis az engedélyezett felhasználási módokat nem határozták meg, ebből következően e kérdésben az Szt. 43. § (5) bekezdését kell alkalmazni, amely szerint „[h]a a szerződés nem jelöli meg azokat a felhasználási módokat, amelyekre az engedély vonatkozik, illetve nem határozza meg a felhasználás megengedett mértékét, az engedély a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozódik.”

2.7. Az Alapszerződés III. számú melléklete a „szoftver utánkövetés” alcímet kapta. A melléklet meghatározta a szoftverkövetés díját, továbbá azon szolgáltatások körét, amelyet alperes, mint szoftverfejlesztő a felperes számára nyújt, ha felperes, mint megrendelő e szolgáltatást megrendeli. Az eljáró tanács számára átadott iratok alapján a felek nem vitatták, hogy felperes e szolgáltatást megrendelte, annak díját rendszeresen fizette alperes számára. Az utánkövetés részeként felek meghatározták azt a fejlesztési óradíjat is, amelyet a „további”, tehát az Alapszerződésben meghatározott fejlesztési igényeken kívüli, de az átadott szoftverre vonatkozó fejlesztési igények teljesítése során alkalmazni kívántak. Az ilyen, az Alapszerződés által nem fedezett fejlesztési igények heterogén természetűek abban az értelemben, hogy azok irányulhatnak a Szoftver olyan továbbfejlesztésére, amely az Szt. 29. §-a szerinti átdolgozásának minősül (például új funkcionalitás lefejlesztése esetén erre került volna sor), de akár olyan beavatkozásokra is, amely nem minősül a Szoftver átdolgozásának (például ilyen lett volna, ha a megrendelő igényeinek megfelelően alperes néhány rendszerparamétert átír, vagy a Szoftver grafikus megjelenítésén módosít). A III. számú melléklet nem rendelkezik arról, hogy miként kell megrendelni egy ilyen további fejlesztési igényt, annak teljesítésére milyen részletszabályokat (például megrendelés specifikálása, munkaidőigény meghatározása és teljesítési határidő meghatározása, továbbfejlesztett verzió átadása, stb.) kell alkalmazni. A III. számú melléklet szintén nem tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést, hogy mit kell az engedélyezett felhasználási módok körébe tartozónak tekinteni.

2.8. Alperes 2020. 01. 25. napján egy „Eseti fejlesztési ajánlat” elnevezésű ajánlatot (a továbbiakban: „Eseti fejlesztési ajánlat”) küldött felperes részére egy egyszerű e-mail csatolmányaként, amely összesen hat fejlesztési igény tekintetében határozta meg a megvalósítandó funkcionalitást. Az eljáró tanács számára átadott iratok alapján megállapítható, hogy e funkcionális leírások a felek közötti korábbi egyeztetések eredményei alapján kerültek kialakításra. Az Eseti fejlesztési ajánlat egy igény kivételével meghatározta a teljesítési határidőt (2019. 12. 23.), amely minden esetben az ajánlat keltét megelőző időszakra esett. Bár az Eseti fejlesztési ajánlat nem tartalmaz az Alapszerződésre vonatkozó kifejezett utalást, az abban meghatározott óradíj összege megegyezik az Alapszerződés III. számú mellékletében meghatározott óradíjjal. Az Egyedi fejlesztési ajánlat elkészítésének megismerhető körülményei és a felek közötti kapcsolattartás alapján is az valószínűsíthető, hogy az Egyedi fejlesztési ajánlatot a felek az Alapszerződés III. számú melléklete alapján készítették, illetve fogadták el. Abból, hogy az Eseti fejlesztési ajánlat utolsó oldalán a felek aláírásának helyét előkészítették, az eljáró tanács arra következtet, hogy alperes szándéka eredetileg az lehetett, hogy ezt a dokumentumot a felek – követve az Szjt. 45. § (1) bekezdés előírását – aláírják, vagyis, hogy a szerződést a Ptk. 6:7. § (2) bekezdése szabályai szerint írásbelinek minősülő módon kössék meg. A peres felek egybehangzó nyilatkozata szerint azonban az Eseti fejlesztési ajánlat aláírására végül nem került sor. Ehelyett az alperes által is egyszerű e-mail csatolmányaként megküldött ajánlatot, Ügyvezető 1 a felperesi vállalkozás ügyvezetője szintén egy egyszerű e-mailben erősítette meg. Az egyszerű e-mail kétségkívül az ajánlat elfogadását tartalmazza, azonban az nem tekinthető olyan nyilatkozatnak, amely megfelel az írásbeliség Ptk. 6:7. § (3) bekezdésében meghatározott szabályainak.

2.9. Eljáró tanács az Eseti fejlesztési ajánlatot abból a szempontból is megvizsgálta, hogy annak teljesítése szükségessé tette-e a Szoftver Szjt. 29. §-a szerinti átdolgozását vagy sem. Ennek azért van jelentősége, mivel, ha az Eseti fejlesztési ajánlat teljesítése szükségessé tette volna a Szoftver átdolgozását, úgy az Szjt. 45. § (1) bekezdése szerint a felhasználási szerződést – illetve az Alapszerződés tekintetében annak kiegészítését – a feleknek írásba kellett volna foglalniuk. (Az eljáró tanács megjegyzi, hogy az Szjt.-nek az Eseti fejlesztési ajánlat keltekor hatályos 60. § (5) bekezdése szerint az írásbeliség követelménye alól kizárólag „a szoftver műpéldányának a kereskedelmi forgalomban történő megszerzése”, vagyis az ún. „dobozolt” szoftver került kiemelésre, a jelen ügy tárgya azonban nem ilyen szoftver. A jelen ügyben továbbá irreleváns az Szjt. Eseti fejlesztési ajánlat keltekor hatályos 45. § (3) bekezdése is, amely a lehívásra hozzáférhetővé tett művekre határozott meg különös szabályokat.) Az eljáró tanács megítélése szerint az Eseti fejlesztési ajánlatban rögzített funkcionalitás megvalósítása kizárólag a Szoftver Szjt. 29. §-a szerinti átdolgozásával valósítható meg, ekként feleknek a felhasználási jogokról írásbeli felhasználási szerződést kellett volna kötniük. Az alakítás megsértésével kötött szerződés érvénytelen, az érvénytelenség jogkövetkezményeire, illetve orvoslására az Szjt. 3. § (1) bekezdés útján felhívott Polgári Törvénykönyv szabályai – elsősorban a Ptk. 6:110 - 6:113.§-ai, illetve a Ptk. 6:94.§ az irányadók.

3. A Szoftver elérése kapcsán az eljáró tanács az alábbiakat rögzíti:

3.1. Az eljáró tanács rögzíti, hogy felperes a per irataihoz csatolta a Szoftverhez való hozzáférést biztosító adatokat (felhasználó név és jelszó), az eljáró tanács ezen adatokkal fért hozzá a Szoftverhez. A hozzáférési adatok biztosították a belépés lehetőségét. A hozzáférést kizárólag az eljáró tanács vette igénybe, és kizárólag a törvényszék végzésében megjelölt kérdések megválaszolhatóságának érdekében tekintett be az ott nyilvántartottakba, melyet véleményének kialakításakor figyelembe is vett. A rendszerbe való betekintést követően a felhasználónév és jelszó ismételen lezárásra került. A hozzáférés alapján az eljáró tanács a szoftver működését meg tudta vizsgálni, azt azonban nem tudta megállapítani, hogy a szoftver számára átadott forráskódja a vitatott időtartamból származott-e. (A feltett kérdésekben azonosítható szerzői jogi szakkérdések megválaszolásához azonban ilyen hozzáférésre nem is volt szüksége az eljáró tanácsnak. Az

ügyben felmerülő informatikai szakkérdések megválaszolásához azonban egy szakértőnek feltehetően a forráskódhoz is szükséges lenne hozzáférnie, annak átadáskori, majd a szerződéses hibajavításokat követő időállapotában.)

3.2. Az eljáró tanács vizsgálatának időpontjában a Szoftver web alapú felületének és futási környezetének kiadási verziószámaként 1.4. szerepelt. A kiadásának idejét, az online felületből egyértelmű módon nem lehetett lekövetni, így az eljáró tanács – az alperes által becsatolt optikai lemezen lévő fájldátumok alapján – az aktuális változatot 2021. 06. 11-i állapotúnak tekintette. Ezen információ és sorszámozás arra utal, hogy a webes programkörnyezetet alperes folyamatosan karbantarthatta.

3.3. Az informatikai megoldások visszamenőleges vizsgálatához elengedhetetlen a konkrét informatikai környezet hardveres és szoftveres reprodukálása. Az eljáró tanács rögzíti, hogy a Szoftvernek az a változata, amely a vita keretében rögzített konkrét problémák alapjául szolgált, nem állt az eljáró tanács rendelkezésére, azt megvizsgálni így nem tudta, továbbá az átadott verzió egy későbbi szoftverállapotot tükröz, mely nem egyezik meg azon időszak állapotával mikor a felperes hibabejelentései keletkeztek.

3.4. A nem használt vagy az üzleti folyamatokat a felperesi igényektől eltérően kezelő funkciók alkalmasságát nem feladata megítélni az eljáró tanácsnak, mivel nem tartozik kompetenciájába a felperes ügyviteltechnikai, adminisztrációs, illetve munkaszervezési folyamatainak megítélése. Annak megítélése sem tartozik az eljáró tanács kompetenciájába, hogy a Szoftver fejlesztése során az ezeken alapuló felperesi igényeket a felperes az alperessel megfelelően közölte-e, illetve azokat a peres felek együttműködésük során ezen igényeknek megfelelően specifikálták-e, majd pedig a Szoftver ennek megfelelően került-e kialakításra.

3.5. Az eljáró tanács rögzíti, hogy a Szoftver a vizsgálat időpontjában teljesen webes alapú volt, a Szoftver elérését biztosító internetes böngésző (például Chrome, Edge, Firefox... stb.) telepítésén kívül más program vagy alkalmazás telepítését nem tette szükségessé.

3.6. Az Szjt. 1. § (2) bekezdés c) pontja szerint szerzői jogi oltalom alatt áll a számítógépi programalkotás, ha az az Szjt. 1. § (3) bekezdése szerinti egyéni, eredeti jelleggel rendelkezik. Az eljáró tanács megállapítja, hogy a Szoftver egyéni, eredeti jellegű alkotás, amely ebből következően szerzői jogi oltalom alatt áll. Ezt egyébként peres felek sem tették vitatottá.

Ad 1)

4.1. Az eljáró tanács vizsgálata kizárólag a szerzői jogi szempontokra terjedhet ki, alperes teljesítésének hibás vagy hibátlan jellegére vonatkozó egyéb szempontok szerinti megítélésére kompetenciája nincsen.

4.2. Az eljáró tanács a rendelkezésére álló iratok alapján megállapítja, hogy a Szoftver – ezen alkotások esetén természetes hibajavítások és fejlesztések eredményeként – többször megújult. Mivel a Szoftvernek nem az a változata állt az eljáró tanács rendelkezésére, amellyel kapcsolatban a felek közötti vita fennáll, az eljáró tanács számára a felperes által leírt hibák eredeti formájukban nem voltak reprodukálhatók. Az eljáró tanács számára a hiányosságok, működési hibák azok közlési megítélésük megfelelően alátámasztják a per iratai között fellelhető hibalisták. A hiányosságokkal, hibákkal kapcsolatosan a felek együttműködése során kialakított megoldások, javítások, illetve azok alkalmassága vagy elmaradása – vagyis a felek között e tekintetben fennálló vitás kérdések értékelése az eljáró tanács kompetenciáját meghaladja.

4.3. Ugyan az eljáró tanács rendelkezésre álltak a hibabejelentések és azok kijavításával

kapcsolatos információk, de a vitatott hibák reprodukálhatóságának hiányában arra vonatkozó *megállapítás* nem tehető, hogy a felmerült hibák milyen kiterjedtségű voltak, azok akadályozták-e a Szoftver működését.

4.4. Felperes perben tett nyilatkozatai arra utalnak, hogy felperes álláspontja szerint a Szoftvert nem tudta üzemszerűen tevékenysége során végzett munkafolyamatok és az azzal összefüggő adminisztráció ellátására használni. Az eljáró tanács számára átadott adatok azonban arra utalnak, hogy a Szoftver felhasználását felperes – még ha csak korlátozott funkcionalitással is – ténylegesen megkezdte. Ezt támasztja alá, hogy az eljáró tanács számára átadott adatok szerint a Szoftverben a 12.4. pontban megjelölt időtartamban megrendeléseket rögzítettek. Szerzői jogi szempontból mindez arra utal, hogy felperes az Szjt. szerinti felhasználást megkezdte.

4.5. Az eljáró tanács kiemeli, hogy a szerzői jogi oltalom a már idézett Szjt. 1. § (3) bekezdése szerint nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől. Ebből következően a valamely hiba miatt nem, vagy csak hibásan működő, ugyanakkor egyéni, eredeti jelleggel rendelkező szoftver szerzői jogi oltalma pontosan olyan terjedelmű, mint annak a számítógépi programalkotásnak a védelme, amelynek működését a felek megfelelőnek tartják.

4.6. A Szoftver hibáinak szerzői jogi jelentősége elsősorban abban áll, hogy a Szoftver, mint jövőben megalkotandó mű kijavítására alkalmazni kell az Szjt. 49. § (1) bekezdése és 60. § (4) bekezdésének szabályait. E szerint a mű elfogadásáról a megrendelő az átadástól számított négy hónapon belül köteles nyilatkozni, illetve a művet hibajavításra visszaadni, ha pedig a kijavítást a szerző (jelen ügyben a szerzői vagyoni jogok jogosultjaként alperes) nem végzi el vagy megtagadja, a megrendelő számára megnyílik az elállás joga. Az Szjt. 49. § (4) bekezdése arról is rendelkezik, hogy ha a mű a kijavítása után sem alkalmas a felhasználásra, úgy a szerzőt (jelen ügyben a szerzői vagyoni jogok jogosultjaként alperest) csak mérsékelt díjazás illeti meg. Felek – élve 42. § (2) bekezdés által is hangsúlyozott szerződési szabadságukkal – az Alapszerződés 3.5. pontjában akként tértek el az Szjt. említett diszpozitív szabályaitól, hogy a Szoftver elfogadására felperesnek négy hónap helyett csak rövidebb idő, mindössze 24 munkanap állt rendelkezésére. A per iratai alapján tudható, hogy a fejlesztés eredményeként elkészített Szoftver működésével kapcsolatos hibákat alperes több ízben jelezte, a per iratai szerint nem volt olyan időszak, amikor egyetlen hibajegy sem lett volna aktív.

4.7. Alperes a per során többször hivatkozott arra, hogy a felperes képviselője 2019. május 27. napján e-mail útján arról tájékoztatta alperest, hogy „nagyobb hibát nem találtam, részünkről akkor zárható a project. És ahogy írtad, a többi support keretében mehet.” E nyilatkozat arra utal, hogy alperes a fejlesztés pénzügyi elszámolásához hozzájárult, azonban azt is egyértelműen rögzíti, hogy felperes a Szoftverrel kapcsolatos – „nem nagyobb” – hibákat jelezte alperesnek, azokat nem tekinti lezártak.

4.8. E jognyilatkozatok értelmezése természetesen az eljáró bíróság feladata, az eljáró tanács csak szempontokat adhat ezekhez. Az alperes által hivatkozott felperesi nyilatkozat értelmezhető olyan módon, hogy felperes a meglévő és még ki nem javított hibák korrigálásától – legalább az Alapszerződés tekintetében – eltekintett, ekként a teljesítést elfogadta. Lehetséges értelmezés az is, hogy felperes nyilatkozata kizárólag az alperest megillető díjak esedékességét fogta át, mivel az arra irányult, hogy a hibák még folyamatban lévő kijavítása ellenére hozzájárult az Alapszerződés szerinti díj megfizetéséhez, a hibajavításhoz fűződő igényéről azonban nem mondott le. A nyilatkozat olyan módon is értelmezhető, hogy felperes a hiba javítására vonatkozó igényéről is lemondott, felek ekként az Alapszerződés teljesítését lezártak tekintették, a közös munka minden további elemére az Alapszerződés III. számú mellékletét tekintették irányadónak. A nyilatkozat mindenesetre nem ad abban iránymutatást, hogy kiadásakor a Szoftvert a felperes

egyáltalán nem tudta üzemszerű tevékenysége során használni, ilyen használatra a fennálló, általa azonosított hibák miatt alkalmatlannak tartotta volna.

4.9. A fentiek alapján az eljáró tanács azt rögzíti, hogy az alperes által átadott Szoftver hibái abban a tekintetben relevánsak szerzői jogi szempontból, hogy ha e hibákra tekintettel az átadást követő 24 munkanapon belül felperes a Szoftvert visszaadta hibajavításra, úgy az Szjt. 49. §-a szerinti jogkövetkezmények (elállás, illetve csökkentett díjazás) – a felek nyilatkozataira tekintettel – beállhattak.

Ad 2) és 4)

5.1. A szerződési nyilatkozatok értelmezése nem tartozik az eljáró tanács kompetenciájába, így azzal kapcsolatban az eljáró tanács megállapítást nem tehet, mérlegelési szempontokkal azonban segítheti a bíróság jogalkalmazását.

5.2. Az Eseti fejlesztési ajánlat informatikai szempontból elválaszthatatlanul összefügg az Alapszerződéssel megrendelt Szoftverrel, hiszen az arra irányult, hogy a Szoftver funkcionalitását módosítsák (kiegészítsék, átdolgozzák, a felperes igényeihez hozzáigazítsák). Az Eseti fejlesztési ajánlatban leírt tevékenységek heterogén jellegűek voltak abban a tekintetben, hogy azok egy korábban elkészített funkció esetleges hibájára, egy jövőben elkészítendő fejlesztési igényre, vagy valamilyen egyeztetésre irányultak. Az eljáró tanács megítélése szerint erre utal az is, hogy alperes a hibajavítással, illetve a felperesi igények kielégítésével kapcsolatos folyamatokat egyben, és nem elválasztott módon kezelte. Az Eseti fejlesztési ajánlatban szerepeltetett összetevők alapvetően arra utalnak, hogy azon adatkörökkel és folyamatokkal felperes már az Alapszerződés megkötésekor is rendelkezhetett. Az eljáró tanács rendelkezésre álló iratokból az azonban nem állapítható meg, hogy felek e folyamatokat milyen mélységben egyeztették egymással. A vita jellege elsősorban arra utal, hogy felek a specifikációs folyamatot e tekintetben elnagyolták, nem rögzítették megfelelő mélységben az elvárásokat. Egy komplexebb szoftver esetén ez azonban egyáltalán nem tekinthető váratlan fordulatnak, a megrendelők rendszerint nem látják át teljes egészében üzleti folyamataik és igényeik informatikai relevanciáját, a fejlesztők pedig épp a megrendelő üzleti folyamatait és igényeit nem ismerik elég mélyen ahhoz, hogy azokhoz igazítsák informatikai megoldásaikat. A két különböző nézőpont összehangolása jelentős erőforrásokat és nagy szakmai tudást igényel, miközben részben mindkét fél a folyamatok felgyorsításában érdekelt, amely az előzetes igényfelmérés pontossága ellen hat. Ennek az összetett folyamatnak gyakran az a következménye, hogy az igények csak utólag kerülnek pontosításra, a felek között pedig vita alakul ki abban a tekintetben, hogy az igényeknek való megfelelés a hibajavítás vagy új megrendelés körébe rendezendő-e.

5.3. Az egyedi igényeknek megfelelő szoftverek fejlesztése esetén egyáltalán nem ritka, hogy a fejlesztés nem zárul le az alapfunkciók átadásával, hanem a szoftverek egyedi megrendelések láncolataként folyamatosan változik. Ilyen változások háttérében hibajavítások épp úgy állhatnak, mint új igények. A piaci szokások abban a tekintetben is széttartanak, hogy a felek milyen szerződéses konstrukcióban követik le az újabb és újabb megrendeléseket. Egy sor esetben a felek közötti alapvető szabályokat egy keretszerződés, illetve az ahhoz kapcsolódó egyedi megrendelések szabályozzák. De az sem rendkívüli, ha a felek minden közös munka esetén jogi értelemben önálló szerződéseket kötnek egymással. E tekintetben tehát nem feltétlenül annak van jelentősége, hogy a felek együttműködése egyetlen szoftverre korlátozódik-e, hanem annak, hogy az egyetlen szoftvernek szerzői jogi szempontból több elkülöníthető változatára irányul-e a jogviszony (irányulnak-e a jogviszonyok). Jelen ügyben ez utóbbi körbe tartozó együttműködésről van szó.

5.4. A jelen ügyben nem volt egyértelműen feltárható, hogy az Alapszerződés és Eseti fejlesztési

ajánlat, illetve annak – a formaiság vonatkozásában kérdéseket felvető – elfogadása azonos felek egy vagy több jogviszonyát írják le. Az Eseti fejlesztési ajánlat kialakítása, tartalma és a felek közötti ezzel kapcsolatos kapcsolattartás azt valószínűsítik, hogy a felek az Eseti fejlesztési ajánlatot az Alapszerződés III. melléklete szerinti eseti fejlesztési megrendelésnek tekintették. Az Alapszerződés III. melléklete nem (és az Alapszerződés más részei sem) szabályozta azonban, hogy mi a megrendelés elfogadásának folyamata és követelményei. A felek nyilatkozatai értelmezése körében jelentősége lehet az Szjt. 42. § (3) bekezdése szerinti azon értelmezési szabálynak is, amely szerint, „ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.” A jelen ügyben a szerző pozíciójában – az Szjt. 106. § (1) bekezdése szerint – a szerzői vagyoni jogok jogosultjaként alperest is érteni kell.

5.5. Szerzői jogi relevanciája ugyanakkor nincs annak, hogy felek együttműködése egy vagy több jogviszony alapján került rendezésre. Ennek oka, hogy

- a) az Alapszerződés és az Eseti fejlesztési ajánlat azonos felek között jött létre;
- b) sem az Alapszerződés sem az Eseti fejlesztési ajánlat nem határozza meg az engedélyezett felhasználási módokat;
- c) az Alapszerződés és az Eseti fejlesztési ajánlat azonos óradíjat határozott meg;
- d) az Alapszerződés és az Eseti fejlesztési ajánlat azonos Szoftverre vonatkozott.

A fentiek miatt szerzői jogi szempontból nincsen jelentősége annak, hogy az Eseti fejlesztési ajánlat az Alapszerződésre hivatkozik-e vagy sem, hiszen mindkét esetben azonos felek között, azonos felhasználási engedélyeket tartalmazó, azonos díj mellett elkészülő fejlesztésekről van szó. Szerző jogi relevanciája a feltett kérdésnek akkor lenne, ha az engedélyek időbeli vagy földrajzi korlátozottsága, vagy kizárólagos jellege vonatkozásában merült volna fel kérdés,¹ a jogvita azonban a felhasználás ezen paramétereivel nem függ össze.

Ad 3)

6.1. Nem állapítható meg a rendelkezésre álló iratok alapján, hogy a felperes szerződéses igényei a szoftverfejlesztési szerződés aláírásakor rögzített funkciókhoz képest milyen mértékben változtak a felperes eredeti elképzelései szerinti célfunkcionalitáshoz képest. A specifikáció az Alapszerződés 1.1. pontja szerint a szerződés mellékletét képezte, a per iratai alapján tudható, hogy a specifikációról felek egyeztettek egymással. A szerződés mellékletében szereplő specifikáció technikai mélysége azonban nem alkalmas az eredeti követelmények elvárásainak azonosítására, mivel azok csak adattartalmakat, és összefoglaló elnevezéssel, illetve rövid magyarázattal rögzített általános célfunkcionalitást takarnak. A szoftver specifikálásának vannak ugyan különböző területeken elvárt standardjai, de azok alkalmazása csak akkor irányadó, ha a felek kikötik valamely szoftverminőségi standard alkalmazást. Kiemelendő ugyanakkor az is, hogy nincs olyan szerzői jogi elvárás, amely szerint a feleknek a közös munka kezdetekor, vagy akár utóbb ki kellene dolgozniuk egy specifikációt. E szakasz elmaradása ugyan jelentősen növeli a felek üzleti kockázatait, de az mégis indokolható lehet bizonyos esetekben.

6.2. A szoftverek specifikálásának célja a feladatot megoldó szoftver funkcióinak tisztázása, a rendszerre és a fejlesztésre vonatkozó elvárások megadása, melynek keretében feltérképezik a felhasználói és fejlesztői lépéseket, elemzik a megvalósíthatóságot és megállapítják ennek teljesítését elérő követelménylistát, továbbá ideális esetben tartalmazza a tesztelési módszereket is. Ahogyan az eljáró tanács korábban arra már utalt, ebben az esetben a peres felek az ún. agilis

---

¹ Mivel ezekről csak az az Alapszerződés rendelkezik, az Eseti fejlesztési ajánlat azonban nem, így, ha az önálló jogviszonynak lenne tekintendő, úgy a felhasználási engedély az Szjt. 43. § (1) bekezdése szerint nem lenne (lett volna) kizárólagos, az engedély a 43. § (4) bekezdése szerint Magyarországra lenne (lett volna) korlátozott és időben is korlátos lenne (lett volna).

szoftverfejlesztési módszertant választották, ennek pedig sajátja, hogy a közös munka megkezdésekor nem készítene a szoftver egészére vonatkozó olyan mélységű specifikációt, amely a szoftver valamennyi lényeges tulajdonságát (funkcionalitását, fejlesztési irányelveit, adatbázis rétegét... stb.) meghatározná, illetve a felek között jellemzően számos szóbeli egyeztetés is zajlik, amelyekből az azokon kialakult egyetértés alapján rögzítenek írásban bővebben vagy szűkebb kifejtett fejlesztési igényeket. E fejlesztési igények általában a megrendelő felhasználói igényeit tükrözik, amelyeknek fejlesztési, informatikai leképezése csak ez után következik. Ez a módszertan minden tekintetben legitim, gyakran alkalmazott szoftverfejlesztési megoldás, amelynek számos előnye, és ismert kockázatai is vannak.

6.3. A fentiek miatt a jelen ügyben nem áll rendelkezésre olyan részletességű specifikáció, sem az Alapszerződés, sem pedig az Eseti fejlesztési ajánlat mellékleteként, mely folyamatszinten lefedné a felperesi elvárásokat, a felek által választott megoldásokat. Így az alperesi vállalások és a felperesi igények konkrét elemei csak korlátozottan értelmezhetők és határozhatóak meg utólag.

Ad 5)

7.1. A feltett kérdéseknek szerzői jogi relevanciája nincsen, illetve azok megválaszolására az eljáró tanácsnak nincsen kompetenciája. Az eljáró tanács erre tekintettel csak értékelési szempontokat ad a bíróság számára.

7.2. Az eljáró tanács igazolva látja azt az állítást, hogy felperes jelentős számú hibát jelzett alperes részére, mint ahogyan azt is, hogy alperes a jelzett hibák túlnyomó többségét javította. Eljáró tanács nem valószínűsíti, hogy a Szoftver a meglévő hibáival együtt teljesen alkalmatlan lett volna a feladatellátásra, vagy másként megfogalmazva, hogy a Szoftver egyetlen funkciót sem lett volna képes ellátni. A funkciók azonban nem egyneműek, minden esetben vannak olyan kiemelt részfunkciók, amely nélkül egy szoftver – a megrendelő üzleti logikájára visszavezethető okok miatt – *érdemben* nem használható a megrendelő számára (vagyis hasznossága a megrendelő számára kérdéses). Az Szjt. 49. § (4) bekezdése szerint e kiemelt jelentőségű hibák vezethetnek arra, hogy a megrendelt mű a kijavítás után sem alkalmas arra, hogy azt konkrét megrendelő érdemben felhasználja, így pedig a megrendelő élhet a díj csökkentésével. Mivel az nem szerzői jogi szakkérdés, hogy a felperes által jelzett hibák konkrétan felperes ügyvitelében ilyen kiemelt hibának minősülnek-e, így az eljáró tanács e kérdésben megállapítást nem tehet, azt ugyanakkor valószínűsíti.

7.3. Az eljáró tanács a per iratai alapján igazolva látja, hogy a Szoftver helyes működése biztosítása érdekében mind alperes, mind felperes végzett tesztek. Míg alperes oldaláról e tesztek a hibátlan teljesítés érdekében elvárhatóak voltak, felperes oldaláról a tesztelés kötelezettsége az Alapszerződés 3.5. pontjából következett. A tesztelés esetleges elmaradása ugyanakkor legfeljebb azzal a következménnyel járhatott volna, hogy felperes kicsúszik az említett bekezdésben meghatározott határidőből, így a teljesítést szerzői jogi szempontból már nem kifogásolhatja, és többet nem élhet az Szjt. 49. §-a szerinti elállással, illetve díjcsökkentéssel.

Ad 6)

8.1. A teljesítés időpontjának megállapítása nem szerzői jogi szakkérdés.

8.2. Az eljáró tanács számára átadott szoftver-példányokból az átadás napja nem volt megállapítható, így e tekintetben az eljáró tanács sem megállapítást, sem észrevételt nem tehet.

Ad 7)

9.1. Az Szt. 49. § (2) bekezdése szerint „[h]a a szerződés jövőben megalkotandó műre szól, a felhasználó jogosult az elkészült művet indokolt esetben - megfelelő határidő tűzésével - a szerzőnek kijavítás végett ismételt is visszaadni.” Az Szt. szabályainak minden olyan megoldás megfeleltethető, amikor felperes, mint megrendelő a Szoftver hibás működésével összefüggő kifogásait az Alapszerződés már idézett 3.5. pontja szerinti határidőn belül megtette. Ha e kifogásra alperes a hibát javította, úgy az elfogadási határidőt az Szt. 49. § (1) bekezdése szerint „a kijavított mű átadásától számít”.

9.2. Mivel egyrészt az eljáró tanács számára átadott iratok alapján nem volt egyértelműen megállapítható a hibajelzések, azt követő javítások egymásba hurkolt láncolatának idővonala, különösen nem állapítható meg az, hogy az egyes hibajavítások átadására (illetve alperesi hivatkozással az olyan, a hibának tekintett kérdésekre szóló megoldások átadására és tényleges alkalmazására) mikor és milyen formában került sor, másrészt pedig az esetleges késedelem megállapítása egyébként sem szerzői jogi szakkérdés, így az eljáró tanács megállapítást e körben nem tehet.

9.3. Az eljáró tanács e körben kiemeli azonban, hogy az Alapszerződés 15. oldala a tétel megnevezése során a megrendelt szoftvermegoldás funkcionalitását ekként jelöli „Teljes ügyviteli rendszer (mindenre kiterjedő testreszabás, valamint az összes kért funkció és adatbázis kezelő)”. A szerződés nem tartalmaz olyan korlátozó tényezőt, mely a „mindenre kiterjedő testreszabás” és az „összes kért funkció” kifejezés hétköznapi általános értelmezését behatárolná, vagy korlátozná. Így ez arra utal, hogy a fejlesztő feladata a teljeskörű felmérés és a kért funkciók megvalósítása. A hibák jellege arra utal, hogy alperes egyes kérdésekben nem mérte fel felperes ügyviteli rendjét abban a mélységben, amely lehetővé tette volna számára a Szoftver felperesi igényeknek való elkészítését. E hiányosságban azonban a felperesi közreműködés tényleges mértéke nem állapítható meg az eljáró tanács számára. A mennyiségi egységek közötti váltás ráadásul számtalan különböző módon kivitelezhető lett volna, akár olyan módon is, amely nem igényelte volna felperes közreműködését. A per iratához csatolt iratok alapján az a kép rajzolódott ki az eljáró tanács számára, hogy alperes nem tudta felperes számára kellő hangsúllyal átadni azt az információt, hogy a mennyiségi váltások leprogramozása milyen jelentőséggel bír, az továbbá miként függ össze a készletkezeléssel. Az eljáró tanács azt valószínűsíti, hogy adott termékek esetén alperes is csak a fejlesztés kései szakaszában szembesült e kérdés jelentőségével, amely minden bizonnyal a nem kellő részletezettségű igényfelmérésre is visszavezethető.

Ad 8)

10.1. Az eljáró tanács megítélése szerint felperes 2020. április 7. napján tett nyilatkozata nem felel meg az Szt. 49. § (3) bekezdés szerinti elállás bejelentésének. Ennek elsődleges oka, hogy már történt felhasználás, tehát a szerződéskötést megelőző állapot nem volt helyreállítható, valamint felperes e nyilatkozatában az Alapszerződés „felmondását” jelentette be, az általa tűzött póthatáridő eredménytelen eltelte esetére.

10.2. Az eljáró tanács az Alapszerződés és az Eseti fejlesztési ajánlat egymáshoz képesti viszonyrendszerével kapcsolatos álláspontját korábban már rögzítette, azt ezen a helyen nem ismétli meg.

10.3. Az eljáró tanács arról nyilatkozni nem tud, hogy a nyolc napos javítási határidő megfelelőnek minősül-e. E minősítés akkor lenne elvégezhető, ha a hibajavítás konkrét munkaidőigényével az eljáró tanács tisztában lenne. Az általános tapasztalatok szerint az eljáró tanács azt valószínűsíti, hogy a feltárt és megfelelően közölt hibák javítása nyolc nap alatt elvégezhető lett volna. A per

iratai alapján az látszik, hogy a hibajavításra a felek között megromlott viszony miatt nem került végül sor.

Ad 9)

11.1. A periratok alapján az eljáró tanács nem tudja megerősíteni azt, hogy a Szoftver folyamatosan teljesen hibásan működött volna. Az eljáró tanács ugyanakkor azt meg tudta állapítani, hogy voltak működési problémák, hibák. Az eljáró tanács álláspontja szerint a felmerült hibák szokásosnak tekinthetők más, hasonló bonyolultságú információs rendszerekhez viszonyítva, viszont az adott probléma más rendszereknél fellépő hibákkal nem hasonlítható össze, mivel a felperesnek egyedi megoldásra volt szüksége. A felperes azon üzleti érdeke, hogy folyamatos ügymenetet támogató megoldást kapjon végeredményül, kiemelt fontosságúnak tekinthető és ez a problémamentes működés az eredeti és a módosított határidők mellett az alperes hibák elhárításának megoldására való törekvése ellenére sem valósult meg.

11.2. A hibajavítások időtartamának önmagában szerzői jogi jelentősége nincsen mindaddig, amíg azokra a póthatáridőn belül sor került. A jelen ügyben a felek egybehangzóan azt állítják, hogy a hibajavításra nem került sor teljeskörűen.

Ad 10)

12.1. Az Szjt. 49. § (4) bekezdése szerinti mérsékelt díjazás a szerzőt akkor illeti meg, ha a mű kijavítását elvégezte ugyan, de az még ezt követően is alkalmatlan a felhasználásra. Ha a szerzői jogosult (alperes) a kijavítást nem végzi el, egyéb feltételek mellett a megrendelő (felperes) a szerződéstől elállhat. Az Szjt. 49. § (3) bekezdése szerinti elállás jog azonban csak addig gyakorolható, amíg a szoftver felhasználását meg nem kezdik (mivel erre csak a szoftver átvételét követően kerülhet sor), ezt követően a kötelmi, szavatossági igények egyéb úton érvényesíthetők. Az természetesen a bíróság kompetenciája, hogy döntést hozzon abban a kérdésben, hogy (i) az említett jogszabályi feltételek teljesülnek-e és (ii) felperes tett-e elállást tartalmazó nyilatkozatot. Az eljáró tanács azt is jelzi, hogy az Szjt. 49. § (4) bekezdése szerinti mérsékelt díjazás megállapítására nem alakult ki általánosan elfogadott iparági módszertan. Esetenként előfordul, hogy a felek e mérsékelt díjazás összegéről a felhasználási szerződésben megállapodnak egymással, ezek a szerződéses feltételek azonban egyedi, így abból általánosítani nem lehet.

12.2. Eljáró tanácsnak nem feladata minősíteni a felperes ügyviteli adminisztrációjának és az adminisztrálandó munkafolyamatainak szerkezetét. Egy ügyviteli megoldásnál, mely egy teljes folyamatrendszer hivatott kezelni, nem lehet ilyen százalékos értéket a programsorok és kódok összefüggésre építve kimutatni, illetve egy ilyen értékelés félrevezető is lenne. Egy közelítő hasonlaltal megfogalmazva, hiába vesz valaki egy hibamentes autót, ha az állandóan defektes és gumit csak attól a gyártótól rendelhet a vevő, aki folyamatosan hibás gumit szállít az autóra. Azaz bár az autó működőképes, de az használatra alkalmatlan.

12.3. A szoftverek számviteli nyilvántartási szempontjairól, módjáról a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezik, mely a szoftvert, mint immateriális jószágot közelíti meg, segítségével a szoftver értéke a számviteli szempontok alapján vizsgálható.

12.4. Az üzleti élet egyéb területén létező értékelési mód az ügyviteli rendszer feladatellátásban betöltött szerepét olyan módon vizsgálni, hogy az összevetés alapjául az kerül kimutatásra, hogy az adminisztratív lefedettsége milyen mértékben játszik szerepet egy társaság működésében. Ilyenkor mérlegelik, hogy az adminisztrációval lefedett tevékenység a cég alaptevékenységét vagy egyéb részfolyamatokat kezel-e és vizsgálják annak bevétel szempontjából való hasznosságát. Ez

a módszertan a funkcionális alkalmasságot annak arányában fogadja el, hogy a társaság adott üzleti tevékenységéből származó bevételének hányad részét kezelik az adott ügyviteli folyamattal.

12.5. A bíróság által megválasztandó módszerhez kiindulási pontként az is szolgálhat, hogy az érintett informatikai megoldással (szakaszosan, időszakonként) 2019. 01. 24 és 2020. 03. 14 között összesen [...]db rendelési esemény került rögzítésre, nettó [...] forint értékben. Az összevetés másik lábaként ebben az esetben az adott üzletág azonos időszakra eső összes bevételi adata szolgálhat. Ha a teljes rendelési állomány értékére különbséget mutat a Szoftverrel kiszolgált értékhez képest, úgy a különbség mértéke irányadó lehet a Szoftver százalékos alkalmasságának kimutatására.

12.6. Lehetséges megközelítés például az is, hogy hány munkatárs tevékenységét helyettesíti az adminisztráció kapcsán az informatikai megoldás, illetve a hiányosságok milyen kiesést okoztak felperesnek. Jelen esetben ez akként értelmezhető, hogy hány munkatársnak és milyen terjedelmű napi pluszfeladatot jelent az, amikor az informatikai megoldás nem volt használható.

Budapest, 2022. június 2.

dr. Kabai Eszter
a tanács elnöke sk.

dr. Békés Gergely
a tanács előadó tagja sk.

Mamuzsics Gábor
a tanács szavazó tagja sk.